

ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Азаріна Ю. О.,
4 курс, економіко-правовий факультет,
Донецький національний університет*

Сільськогосподарське виробництво відіграє особливу роль в економіці України. Від рівня його розвитку залежить продовольча безпека, економічне зростання та активна позиція держави на світовому ринку сільськогосподарської продукції. Проте аналіз практики показує, що в Україні нагальною є потреба підвищення ефективності технічного регулювання сільськогосподарського виробництва і реалізації продукції. Зокрема, існує низка не вирішених питань, серед яких не до кінця оновлені стандарти якості, що не відповідають вимогам конкурентоспроможності на світовому ринку сільськогосподарської продукції, низька мотивація виробників до вирощування якісної продукції та інші.

Переважно, наведені та інші проблеми технічного регулювання виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції впливають з недостатнього рівня їх законодавчого забезпечення, зокрема відсутності чіткого формулювання цілей та завдань такого регулювання.

У науковій літературі питання технічного регулювання виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції розглядалося у працях сучасних вітчизняних та закордонних учених, серед яких І. Андропова, В. Версан, А. Хонету та інші. Проте єдиної наукової думки щодо цілей і завдань технічного регулювання виробництва і реалізації цієї продукції не сформовано.

Викладене вказує на актуальність обраної теми дослідження задля конкретизації цілей і завдань технічного регулювання виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції.

Технічне регулювання є одним із основних засобів державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання. На думку

В. Дятлової, досить правомірним є висновок про те, що технічне регулювання є різновидом державного регулювання, яке припускає використання юридичних інструментів для реалізації цілей соціально-економічної політики держави [1, с. 61]. На сьогодні це прямо передбачено Господарським кодексом України, у ст. 12 якого закріплено засоби державного регулювання господарської діяльності. До них віднесено стандартизацію і сертифікацію, а ст. 15 Кодексу повністю присвячено саме технічному регулюванню у сфері господарювання [2].

Аналіз чинного законодавства дозволяє зробити висновок, що законодавець прямо не визначив такі важливі категорії як цілі та завдання технічного регулювання. Разом з тим, вони є дуже важливими: 1) для практичних відносин, оскільки саме вони визначають напрями діяльності учасників відповідних відносин; 2) для законодавства, тому що цілі та завдання є основою, фундаментом для його подальшого вдосконалення, та обґрунтовують необхідність його існування; 3) для науки, бо дозволяють вести дослідження з їх урахуванням та оцінкою наближення практики до них.

Малий енциклопедичний словник Брокгауза і Єфрона визначає, що у поняття цілі у загально-філософському розумінні входять певні уявлення, прагнення до його здійснення, розуміння, якими мета може бути досягнена. Поняття мети є продуктом діяльності свідомості і волі, суб'єктивна апріорна форма вольової мотивації до дії [3].

Завдання містять в собі терміни і ресурси. Різниця з поняттям цілі полягає в тому, що завдання – це одинична дія, спрямована на досягнення певного результату, необхідного для досягнення цілі, а ціль – це кінцевий результат, на який спрямовано весь процес (діяльність) і досягнення якої потребує однієї, а частіше комплексу дій.

Для визначення поняття цілей та завдань технічного регулювання вдавалися деякі вчені. Так, Т. Дятлова визначає основні цілі технічного регулювання як усунення бар'єрів у міжнародній торгівлі, обсяги якої постійно ростуть. Окремо взяті держави і співтовариства, з огляду на світовий досвід взаємодії економік та

існуючі проблеми торгівлі, формують національні та регіональні системи технічного регулювання [1, 65].

Схожу думку висловлює С. Іоакемідіс, один з розробників програми підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом». Він вбачає основну ціль роботи технічного регулювання в усуненні технічних бар'єрів у торгівлі та забезпеченні безпечності продукції. Досягнення такої мети сприятиме позитивним зрушенням у галузі технічного регулювання (зокрема й технічного регулювання виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції) на національному рівні, які С. Іоакемідіс, в першу чергу, вбачає у стимулюванні інформації, підвищенні конкуренції, диференціації продукції, скороченні виробничих витрат [4].

В цілому погоджуючись з наведеним, необхідно зазначити, що ці визначення звужені порівняно з основними, вже класичними завданнями технічного регулювання. До останніх слід віднести:

- підвищення рівня безпеки життя і здоров'я громадян;
- забезпечення конкурентоспроможності та якості продукції (робіт, послуг), раціонального використання ресурсів;
- забезпечення дотримання вимог технічних регламентів;
- створення систем класифікації і кодування інформації, систем каталогізації продукції (робіт, послуг).

Спираючись на те, що технічне регулювання – процес розробки та використання технічних регламентів і стандартів, які визначають сучасні вимоги до технології виробництва, якості та безпеки продукції, спираючись на особливості сільськогосподарської продукції, можна означити цілі і завдання технічного регулювання виробництва та реалізації цієї продукції.

Цілі – це певні результати, яких намагаються досягти завдяки технічному регулюванню у цій сфері виробництва. Проаналізувавши законодавство, можна дійти висновку, що до цілей технічного регулювання виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції можна віднести:

- забезпечення безпечності та якості цієї продукції як сировини та/або харчових продуктів, що виробляються, знаходяться в обігу, імпортуються, експортуються;
- забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції;

Для досягнення зазначених цілей та з огляду на чинне законодавство можна сформулювати такі завдання як:

- удосконалення правового статусу спеціальних державних органів для забезпечення реалізації чинного законодавства в даній галузі;
- адаптація засобів технічного регулювання виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції до сучасних вимог;
- забезпечення ефективності системи технічного регулювання виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції.

Отже, виходячи з того, що категорії цілей та завдань технічного регулювання виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції є важливими для наукової і практичної діяльності, а також для логічної побудови законодавства, необхідним є закріплення конкретних цілей і завдань технічного регулювання на законодавчому рівні, враховуючи, особливості цілей та завдань технічного регулювання виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Павлюченко Ю.М.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дятлова В.В. Гармонізація вітчизняних стандартів з міжнародними та європейськими: стан проблеми / В.В. Дятлова // Актуальні проблеми регулювання та розвитку зовнішньоекономічної діяльності: збірник наукових праць ДонГГУ. – Донецьк, 2008. – Т. IX, вип. 104, сер. «Державне управління». – С. 60–67.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144.

3. Енциклопедичний Словник Ф.А. Брокгауза та І.А. Єфрона–
[Електронний ресурс]. –Режим доступу:
<http://www.vehi.net/brokgauz>.
4. Іоакемідіс С. Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення
технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейсь-
ким Союзом [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
www.knteu.kiev.ua.